

Forskrift 29. august 2016 om skipsutstyr

Hjemmel: Fastsatt av Sjøfartsdirektoratet 29. august 2016 med hjemmel i lov 16. februar 2007 nr. 9 om skipssikkerhet (skipssikkerhetsloven) § 9, § 32 og § 45, jf. delegeringsvedtak 16. februar 2007 nr. 171, delegeringsvedtak 31. mai 2007 nr. 590 og delegeringsvedtak 29. juni 2007 nr. 849, lov 16. juni 1994 nr. 20 om tekniske kontrollorgan som har til oppgave å gjennomføre samsvarsvurderingar § 7, jf. delegeringsvedtak 10. desember 1998 nr. 1568 og lov 12. april 2013 nr. 13 om det frie varebytte (EØS-vareloven) § 2.

EØS-henvisninger: EØS-avtalen, vedlegg II kap.XXXII nr. 1 (direktiv 2014/90/EU).

§ 1. Virkeområde

Forskriften gjelder for skipsutstyr som skal plasseres eller er plassert om bord på norske skip og flyttbare innretninger på eller etter datoene som framgår av vedlegg IV, og for skipsutstyr som skal plasseres om bord på EØS-skip.

Med skipsutstyr menes utstyr som er oppført i vedlegg A.

Med EØS-skip menes skip som fører EØS-flagg og som faller inn under virkeområdet til relevante konvensjoner fra Den internasjonale sjøfartsorganisasjonen (IMO).

§ 2. Krav til skipsutstyr

Skipsutstyr skal oppfylle kravene til utforming, konstruksjon, ytelse og prøving som følger av vedlegg A.

Relevante prosedyrer for samsvarsvurdering i vedlegg II skal benyttes for å vise at skipsutstyret oppfyller kravene i vedlegg A.

Skipsutstyr som oppfyller kravene i andre og tredje ledd, skal rattmerkes.

§ 3. Rattmerking av skipsutstyr

Rattmerket skal utformes i samsvar med vedlegg I.

Rattmerket skal varig påføres produktet eller produktets merkeplate, og være lett synlig- og lesbart. Hvis det er aktuelt, skal rattmerket vises i produktets programvare.

Dersom produktets art ikke tillater påføring etter andre ledd, skal rattmerket påføres emballasjen og dokumentasjonen som følger produktet.

Rattmerket skal påføres til slutt i produksjonsfasen, sammen med årstall for påføring og identifikasjonsnummer til tekniske kontrollorgan som har vært involvert i kvalitetssikringen av produksjonsprosessen.

§ 4. Produsentens ansvar

I tillegg til å sørge for at de relevante kravene i vedlegg II oppfylles, er produsenten ansvarlig for at produkter som påføres rattmerke, er i samsvar med § 2, og at relevant prosedyre for samsvarsvurdering er gjennomført. Med produsent menes den som markedsfører skipsutstyr under sitt navn eller varemerke, som vedkommende har produsert eller fått produsert eller utformet.

Produsenten skal merke produktet med serienummer eller lignende som kan identifisere produktet. Produktet skal videre merkes med produsentens navn eller registrerte varemerke og kontaktadresse.

Dersom produktets art ikke tillater merking etter andre ledd, skal informasjonen påføres emballasjen eller dokumentasjonen som følger produktet.

Nødvendig informasjon for korrekt installasjon, riktig bruk og vedlikehold av produktet skal følge produktet.

Når produsenten har grunn til å tro at et produkt som produsenten har rattmerket, likevel ikke er i samsvar med § 2, skal korrigerende tiltak iverksettes straks for å sikre samsvar. Om nødvendig skal produsenten tilbakekalle produkter som er satt på markedet eller

er plassert om bord. Dersom produktet utgjør en risiko, skal produsenten umiddelbart varsle Sjøfartsdirektoratet.

Produsenter som ikke er etablert i EØS-området, skal skriftlig oppnevne en autorisert representant som kan ivareta produsentens forpliktelser til å utlevere informasjon og dokumentasjon- og til å samarbeide med markedstilsynsmyndighetene. Representanten skal oppbevare samsvarserklæringer i minimum 10 år etter at produktene var rattmerket, og aldri i en kortere periode enn produktenes forventede levealder. Produsentens ansvar etter første ledd kan ikke delegeres.

§ 5. *Importører og distributører*

Personer eller selskaper som er etablert i EØS-området, regnes som importører dersom de setter skipsutstyr fra tredjeland på markedet i EØS-området.

Personer eller selskaper i leveringskjeden som ikke er produsent eller importør, regnes som distributør.

Importøren skal sørge for at produktet merkes med importørens navn eller registrerte varemerke og kontaktadresse.

Dersom produktets art ikke tillater merking etter tredje ledd, skal informasjonen påføres emballasjen og dokumentasjonen som følger produktet.

Importører og distributører som i eget navn eller under eget varemerke setter eller gjør tilgjengelig skipsutstyr på markedet, har samme ansvar som produsenter når

- a) slikt utstyr er plassert om bord på et EØS-skip eller
- b) det er gjort endringer på produkter som allerede er satt på markedet, og disse endringene kan ha betydning for om produktet er i samsvar med § 2.

§ 6. *Prosedyrer for samsvarsvurdering*

Produsenten eller dennes representant skal velge prosedyrer for samsvarsvurdering som følger av vedlegg II. Vedlegg A angir hvilke prosedyrer for samsvarsvurdering som er tillatt for det aktuelle utstyret.

Dersom modul B brukes, skal også modul D, modul E eller modul F brukes.

Samsvarsvurderinger skal utføres av virksomheter som er utpekt etter lov 16. juni 1994 nr. 20 om tekniske kontrollorgan, eller som er utpekt etter andre medlemsstaters regler for samsvarsvurderingsorganer og publisert på EU-Kommisjonens liste over meldte organer.

§ 7. *Samsvarserklæring*

Produsenten eller dennes representant skal utstede samsvarserklæring på engelsk i henhold til vedlegg III.

Produsenten skal gi kopi av samsvarserklæringen til rederiet og til det eller de tekniske kontrollorganene som utførte samsvarsvurderingene.

Rederiet skal oppbevare samsvarserklæringen om bord hvor utstyret er plassert.

§ 8. *Markedstilsyn*

Sjøfartsdirektoratet fører tilsyn med at bestemmelsene i denne forskriften følges.

Sjøfartsdirektoratet skal ha tilgang til produsentens lokaler, og Sjøfartsdirektoratet kan pålegge produsenten å gjøre produktprøver tilgjengelige for kontroll. Når Sjøfartsdirektoratet krever det, skal produsenter eller deres representanter, importører og distributører (markedsdeltakere) utlevere all nødvendig informasjon og dokumentasjon på norsk eller engelsk for å vise at et produkt er i samsvar med § 2.

Markedsdeltakere skal oppbevare informasjon om andre markedsdeltakere som de har levert produkter til eller fått levert produkter fra. Informasjonen skal oppbevares i minimum

10 år etter at produktene var rattmerket, og aldri i en kortere periode enn produktenes forventede levealder.

§ 9. *Skipsutstyr som utgjør en risiko for liv, helse, miljø eller materielle verdier*

Dersom det avdekkes skipsutstyr som utgjør en risiko for liv, helse, miljø eller materielle verdier, har markedsdeltakere plikt til å samarbeide med Sjøfartsdirektoratet og sikre at nødvendige korrigerende tiltak iverksettes for utstyr som er plassert på markedet, og for utstyr som er plassert om bord.

Dersom det avdekkes skipsutstyr som ikke er i samsvar med § 2, eller når Sjøfartsdirektoratet har grunn til å tro at et produkt som samsvarer med § 2, likevel utgjør en risiko for liv, helse, miljø eller materielle verdier, kan Sjøfartsdirektoratet pålegge markedsdeltakere å iverksette forholdsmessige korrigerende tiltak. Om nødvendig kan slike pålegg gå ut på at produkter som er satt på markedet eller plassert om bord, tilbakekalles.

§ 10. *Formelle mangler*

Dersom skipsutstyret ikke oppfyller kravene til merking, teknisk dokumentasjon eller samsvarserklæring etter §§ 3, 4 og 7, kan Sjøfartsdirektoratet pålegge markedsdeltakere å iverksette korrigerende tiltak.

Dersom markedsdeltakere ikke iverksetter tilstrekkelige korrigerende tiltak som kreves etter første ledd, kan Sjøfartsdirektoratet begrense eller forby at skipsutstyret gjøres tilgjengelig på markedet, eller kreve at skipsutstyret tilbakekalles.

§ 11. *Unntak fra krav om rattmerket utstyr for tekniske nyvinninger*

Ved teknisk nyvinning kan Sjøfartsdirektoratet i særlige tilfeller tillate at skipsutstyr som ikke er rattmerket, plasseres om bord. Rederiet må dokumentere, gjennom prøving eller på annen måte, at sikkerheten ivaretas på en forsvarlig måte.

For slikt utstyr skal Sjøfartsdirektoratet utstede et sertifikat som bevis på at utstyret kan plasseres om bord. Begrensninger eller andre vilkår knyttet til bruken av utstyret, skal framgå av sertifikatet. Sertifikatet skal oppbevares om bord og skal følge utstyret.

§ 12. *Unntak fra krav om rattmerket utstyr for prøving og vurdering av utstyr*

Sjøfartsdirektoratet kan tillate plassert om bord skipsutstyr som ikke er rattmerket, og som ikke dekkes av § 11, når hensikten er prøving og vurdering av utstyret. Slikt utstyr skal ikke erstatte, eller brukes slik at det kan komme i konflikt med, påkrevd utstyr i samsvar med § 2.

Sjøfartsdirektoratet skal utstede et sertifikat som bevis på at utstyret kan plasseres om bord. Begrensninger eller andre vilkår knyttet til bruken av utstyret, skal framgå av sertifikatet. Sertifikatet skal oppbevares om bord, være tidsavgrenset og følge utstyret.

§ 13. *Unntak fra krav om rattmerket utstyr ved utskifting av utstyr i havn utenfor EØS-området*

I særlige tilfeller når utstyr må skiftes ut i en havn utenfor EØS-området, og det vil ta urimelig lang tid eller føre til urimelig høye kostnader å få tak i rattmerket utstyr, kan annet utstyr plasseres om bord.

For slikt utstyr skal det medfølge dokumentasjon utstedt av eller på vegne av en stat som har tiltrådt den eller de relevante internasjonale konvensjonene. Dokumentasjonen skal attestere samsvar med kravene i de relevante internasjonale konvensjonene.

Rederiet skal straks informere Sjøfartsdirektoratet om hvilket utstyr det gjelder, samt gi en nærmere beskrivelse av utstyret. Rederiet skal videre gi en utførlig begrunnelse for hvorfor utstyret plasseres om bord.

Rederiet skal så snart som mulig gi Sjøfartsdirektoratet tilstrekkelig dokumentasjon, herunder dokumentasjon på testing, slik at Sjøfartsdirektoratet kan vurdere om utstyret er i samsvar med de relevante internasjonale konvensjonene.

§ 14. *Unntak fra krav om rattmerket utstyr når rattmerket utstyr ikke er tilgjengelig på markedet*

Når rederiet kan dokumentere at et spesifikt rattmerket utstyr ikke er tilgjengelig på markedet, kan Sjøfartsdirektoratet tillate plassert om bord annet utstyr.

Utstyret skal så langt som mulig oppfylle kravene i § 2, og skal medfølges av et midlertidig sertifikat utstedt av Sjøfartsdirektoratet eller en annen EØS-stat. Sertifikatet skal opplyse om

- a) hvilket rattmerket skipsutstyr som erstattes,
- b) bakgrunnen for og nødvendigheten av at sertifikatet ble utstedt,
- c) de krav til utforming, konstruksjon og ytelse som ligger til grunn for sertifiseringen, og
- d) hvilke prøvingsstandarder som eventuelt er benyttet ved sertifiseringen.

§ 15. *Innflagging*

Skip som flagges inn fra register utenfor EØS-området, skal ha skipsutstyr som kreves etter de relevante internasjonale konvensjonene.

Skipsutstyret skal være rattmerket. Overenstemmelse med internasjonale konvensjoner kan alternativt dokumenteres på annen, likeverdig måte. For slikt utstyr skal Sjøfartsdirektoratet utstede et sertifikat. Begrensninger eller andre vilkår knyttet til bruken av utstyret, skal framgå av sertifikatet.

Skipsutstyr som ikke oppfyller kravene i andre ledd, skal erstattes.

§ 16. *Dispensasjon*

For skip i innenriks fart og flyttbare innretninger kan Sjøfartsdirektoratet etter skriftlig søknad gi dispensasjon fra kravene i denne forskriften dersom det er nødvendig og sikkerhetsmessig forsvarlig.

§ 17. *Ikrafttredelse*

Denne forskriften trer i kraft 18. september 2016. Fra samme tid oppheves forskrift 29. desember 1998 nr. 1455 om skipsutstyr.